

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/939
Toplantı Tarihi/Sayısı : 25.09.2025/65
Karar Numarası : 2025/633
Başvuran : E.Ö.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
1) Marmara 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
2) Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
3) Edirne Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
4) İstanbul Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın çeşitli hastalıklarının olduğu, acil olmak üzere ameliyat olması gerektiği, buna ilişkin dilekçe yazmasına rağmen sonuç alamadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;
- a. Koroner atrer kalp, hipertansiyon ve astım hastası olduğunu,
 - b. 3 farklı ameliyata girmesi gerektiğini ve bunlardan birinin acil olduğunu,
 - c. 6 aydır İnfaz Kurumu İdaresine çok sayıda dilekçe yazmasına rağmen sonuç alamadığını, tedavisinin sadece özel hastanede yapılabilecek nitelikte olduğunun Sağlık Bakanlığı ve İl Sağlık Müdürlüğü tarafından bildirildiğini,
 - ç. Sağlık hakkına ulaşım bakımından mağduriyet yaşadığını, iddia etmiştir.
3. Muhatap Marmara 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından 3 klasör halinde başvurana yönelik yapılan tüm sağlık işlemlerinin birer yazılı kayıtları tarafımıza gönderilmiştir.
4. Muhatap Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;
- a. Başvuranın 10/4/2025 nakil yoluyla geldiği,
 - b. Başvuranın 11/4/2025 tarihinde yapılan ilk kabul muayenesinde "... " tanıları ile hakkında ilaç reçetelerinin yapılmış olduğunun anlaşıldığı, söz konusu ilaçların kullanımına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

devam kararı verildiği,

c. 12/4/2025 tarihinde kusma ve yüksek tansiyon şikayetleri ile Marmara Ceza İnfaz Kurumu Devlet Hastanesi Acil Servisinde muayenesinin yapıldığı, söz konusu şikayetlerinin son bulduğu ve taburcu edildiği,

ç. 17/4/2025 tarihinde Edirne Açık Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiği,
belirtilmiştir..

5. Muhatap Edirne Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın 17/4/2025 tarihinde toplu nakil yoluyla ceza infaz kurumuna geldiği, aynı gün ilk muayenesinin yapıldığı,

b. 24/4/2025 tarihinde Edirne Sultan 1. Murat Devlet Hastanesi (Hastane) acil servisine sevk edildiği, 26/5/2025 tarihinde özel af talebi işlemleri kapsamında İstanbul Adli Tıp Kurumunda muayene edilmesinin sağlandığı, 29/5/2025 tarihinde infaz erteleme işlemleri kapsamında Hastanenin Sağlık Kurulunda muayene edildiği, 30/5/2025 tarihinde Hastanenin Göğüs Hastalıkları Polikliniğinde muayene edildiği ve reçetesinin düzenlendiği,

c. 2/6/2025 tarihinde Kurum hekiminin muayenesi neticesinde Kardiyoloji, Hematoloji ve Gastroenteroloji branşlarına sevk evrakı düzenlendiği, 3/6/2025 tarihinde ilgili branşlara sevkinin gerçekleştirildiği ve 3/6/2025 tarihinde Hastaneden firar ettiği,
belirtilmiştir.

6. Muhatap İstanbul Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından başvurana ilişkin tüm sağlık evrakları Kurumumuza gönderilmiştir.

7. Muhatap Kurumlar tarafından sunulan görüşler başvuran ceza infaz kurumundan firar ettiği ve başkaca bir adresi bulunmadığı için gönderilememiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

8. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)*" hükmünü içermektedir.

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

10. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

11. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

türleri" başlıklı 65'inci maddesi "Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir." şeklinde düzenlenmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Başvuranın iddiasının özü sağlık hakkına yönelik ihlal bulunduğu yönündedir.

15. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin, (1948), 5'inci maddesi şöyledir: "*Hiç kimseye işkence ya da zalimce, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da ceza uygulanamaz.*"

16. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin, (1950), "*İşkence yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir: "*Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.*"

17. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, (1966), Bölüm 3, Madde 12 şöyledir: "*Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin erişilebilir en yüksek bedensel ve ruhsal sağlık standardından yararlanma hakkını tanır.*"

18. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'inci maddesi şöyledir: "*Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir.*"

19. İşkence ve kötü muamele yasağı kapsamında devletin negatif ve pozitif olmak üzere iki tür yükümlülüğü bulunmaktadır. Devletin negatif yükümlülüğü bireyleri işkence, gayriinsani veya küçültücü muameleyle ya da cezaya tabi tutmama sorumluluğunu içermektedir. Devletlerin pozitif yükümlülüğü ise etkin soruşturma yürütme, kötü muamele yasağının ihlali iddialarının aydınlatılmasını sağlama ve mahpus/lar-mahpus/lar arası ilişkilerin düzenli ve güvenli bir şekilde yürütülmesi hususlarını içermektedir.

20. Herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı Anayasa'nın 17'inci maddesinde güvence altına alınmıştır. Anılan maddenin birinci fıkrasında insan onurunun korunması amaçlanmış; üçüncü fıkrasında da kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağı, kimsenin insan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza veya

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

muameleye tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 80). Bir eylemin kötü muamele olarak nitelendirilebilmesi için asgari ağırlık eşiğini aşmış olması gerekmekte olup bu eşik mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi etmenler ile muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine bağlı olarak her somut olayda ayrıca değerlendirilmelidir (AYM, *Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Ceza infaz kurumu koşulları olayın kendine özgü koşullarına göre değerlendirilmelidir. İddia konusu uygulamaların niteliğinin özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinin ötesinde asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekmektedir (AYM, *Raşit Konya*, B. No: 2017/26780, 28/6/2018, para. 50). Sağlığa ilişkin iddiaların tek başına kötü muamele yasağını ihlal edici bir nitelik taşımayacağı, asgari eşiğin ötesine geçen destekleyici durumların da var olması gerektiği de belirtilmelidir (AYM, *Cengiz Yetgin*, B. No: 2019/39068, 14/6/2023, para. 67). AYM, ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların sağlık nedenleriyle yaptıkları başvurularda, başvurucunun ceza infaz kurumunda tutulma koşullarını, uygulanan tedavilerin kalitesini, başvurucunun ceza infaz kurumunda tutulmasının sağlık durumu üzerindeki etkisini ve bu durumun zamanla gösterdiği değişim gibi konuları inceleyerek Anayasa'nın 17'inci maddesinde güvence altına alınan hakların ihlal edilip edilmediğini her olayın kendine has özelliklerine göre takdir eder (AYM, *Mete Dursun*, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 91).

21. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabilmesinin ihtimal dahilinde olduğunu belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 58). AİHM'e göre, asgari şiddet düzeyi ve değerlendirilmesi göreceli ve değişkendir. Bu sebeple muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine, kimi zaman mağdurun cinsiyeti, yaşı, sağlık durumu gibi hususlar göz önüne alınmak suretiyle genel ve kapsamlı bir değerlendirme yapılır (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 10/9/2018, para. 162).

22. *"İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahkûmları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Ceza infaz kurumunda tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde mahkûmların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve mahkûmlara gerekli tıbbi yardımın sağlanması da insan onuruna yakışır koşulların sağlanması için gereklidir."* (AYM, *Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para. 39)

23. Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesine (CPT) göre; mahpusların gözetim altında bulundukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (CPT, *Cezaevlerinde Sağlık Hizmetleri Raporu*, Strazburg, 1993, s. 2).

24. Devletlerin işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin pozitif yükümlülükleri mahpusların sağlık hakkına ilişkin korumayı kapsamaktadır. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma idarenin pozitif yükümlülüğü kapsamında değerlendirildiğinde mahpusların alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94).

25. Bir mahpusun doktor tarafından muayene edilmesi ve bu bağlamda sağlık hizmetlerinden faydalananın olması doğrudan tıbbi yardımın yeterli olduğu anlamına gelmemektedir (AİHM, *Hummatov/Azerbaycan*, B.No: 9852/03 ve 13413/04, 29/11/2007, para. 116). Yetkililerin kişinin alıkonulduğu süre boyunca sağlık durumuna ilişkin kapsamlı ve düzenli kayıt tutması (AİHM, *Khudobin/Rusya*, B. No: 59696/00, 26/10/2006, para. 83) ve tedavi hizmetlerinin hızlı, doğru ve sistematik olması da (AİHM, *Melnik/Ukrayna*, B. No: 72286/01, 28/3/2006, para. 104-106) devletin işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında pozitif yükümlülükleri arasındadır. Bu çerçevede ceza infaz kurumunda sunulan sağlık hizmetlerinin halka genel olarak sunulan sağlık hizmetleriyle kıyaslanabilir düzeyde olması beklenmektedir (AİHM, *Blokhin/Rusya*, B. No: 47152/06, 23/3/2016, para. 137).

26. Muhatap Kurumların cevabi yazıları ve yukarıda yer alan bilgiler göz önüne alındığında; başvuranın sağlık dosyasının düzenli olarak tutulduğu, hastaneye sevklerin yapıldığı, başvurana yönelik birçok kez tetkik ve tedavilerin gerçekleştirildiği, başvuranın hastalık şikayetlerinin tespit edilerek buna yönelik şikayetleri giderici iyileştirmelerin sağlanmaya çalışıldığı, muhatap Ceza İnfaz Kurum(ları) tarafından gerçekleştirilen sevkler neticesinde farklı tarihlerde birçok sağlık kuruluşundan alınmış olduğu anlaşılan laboratuvar tahlil sonuçlarının bulunduğu, buna ilişkin uzun ve detaylı yazılı dokümanların Kuruma gönderildiği, söz konusu dokümanların 2015 yılından başlamak üzere başvuru tarihine değin geniş bir tarih aralığını kapsadığı, başvuranın hastalık durumuna ilişkin çeşitli ve farklı tarihlerde sağlık raporlarının oluşturulduğu, Kardiyoloji, Hematoloji ve Gastroenteroloji gibi birden fazla branşta tedavilerin sağlandığı, bu bağlamda başvuranın sağlık durumuna ilişkin şikayetlerinin dinlendiği ve gerekli adımların atıldığı, başvuranın yalnızca özel hastanede tedavi olması ve 3 farklı ameliyata girmesi gerekip birinin acil olduğu iddialarına dayanak kabul edilebilecek herhangi bir bilgi, belge veya kayda ulaşılamadığı, başvurana yönelik devlet hastanelerinde ilgili ve ihtiyaca cevap verebilecek nitelikte tedavilerinin sürdürüldüğü, bu durumda başvuranın söz konusu iddialarının soyut beyan niteliğinde olduğu ve yeteri ölçüde kanıtlayıcı evrakların sunulmadığı, başvuranın Hastaneden firar etmesi nedeniyle kendisinden yazılı görüş alınmadığı tespit edilmiş olup, yukarıda yer alan açıklamalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde sağlık hakkına erişim bağlamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

25/9/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: